

RIGSPOLITIET

POLITI

Til Økonomikontoret
Justitsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K

Dato: 27. november 2019

Journal nr.: 2019-017591

Sagsbehandler: mtb003

POLITIOMRADET

National Beredskabsafdeling

Beredskabsudvikling

Postadresse:
Polititorvet 14,
1780 København V

Besøgsadresse:
Ejby Industrivej 125-135,
2600 Glostrup

Telefon: 4515 3020
Telefax: 4515 0005
Mail: nba@politi.dk

Direkte telefon:
Mobiltelefon: 4174 9049
Mail: mtb003@politi.dk
www.politi.dk

Statusnotat vedrørende det fælles udrykningskoncept, satspuljeinitiativ 1.17 ”Et bedre samarbejde mellem politiet og sundhedssektoren”

Baggrund

Politiet varetager til dagligt en stor opgave med at håndtere hændelser, der omfatter mødet med mennesker med psykiske lidelser. Politiet er i mange tilfælde den første myndighed, der får kontakt til borgere med psykiske lidelser og udadreagerende adfærd. Det betyder, at politiet ofte befinder sig i situationer, hvor der kan være behov for sundhedsfaglige kompetencer for at sikre, at der tages bedst mulig hånd om borgeren.

På den baggrund har politiet fået tildelt midler fra satspuljen til gennemførelse af et pilotprojekt om et fælles udrykningskoncept, hvor politi- og sundhedspersonale i samarbejde kører ud til opgaver, som er visiteret af politiets vagtcentral, og i et afstemt omfang håndterer hændelser med personer med psykiske lidelser på stedet.

Det fælles udrykningskoncept forventes at kunne anvendes på størstedelen¹ af beredskabets opgaver med personer med psykiske lidelser. Det forventes ligeledes, at de fælles udrykningsteams i samarbejdet kan forbedre håndteringen af hændelser, fx vedrørende assistance til andre myndigheder (herunder tvangsmedicinering og transportopgaver), tvangsindlæggelser, uro og uorden, bortgåede personer med selvmordshensigt samt alvorlige bekymringssager og visse sociale sager.

De deltagende politikredse og regioner har frivilligt indvilliget i at indgå i projektet. Der er blevet lagt vægt på en fordeling af tætbebyggede politikredse og større geografiske politikredse.

Projektet er inddelt i tre faser: Konzeptudvikling (1. halvår 2019), pilotfase (2. halvår 2019 – 1. halvår 2021), evaluering og afrapportering (medio 2021).

¹ Opgaver og situationer, der f.eks. vurderes at være af ren sikkerhedsmæssig karakter, herunder opgaver, hvor der fra opgavens start forventes, at der skal anvendes magtmidler, er ikke vurderet til at være en del af de fælles udrykningsteams opgaveportefølje.



Opstart af pilotfasen

Fra den 1. august 2019 er der løbende udrullet fire fælles udrykningsteams i henholdsvis Østjyllands Politi, Midt- og Vestjyllands Politi, Fyns Politi og Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi.

De fælles udrykningsteams består af to politibetjente og en psykiatrisk sygeplejeske, der står til rådighed for politiets vagtcentral i perioden. De kan samtidig rekvireres af samarbejdspartnere, der har behov for politiets hjælp i forbindelse med personer med psykiske lidelser eller flere typer af udsathed (fx psykiatriske problemer og misbrug).

Pilotprojektet kører til og med juni måned 2021. I pilotfasen vil de fælles udrykningsteams være operative mandag til fredag på en 8 timers vagt inden for tidsrummet kl. 09-23. Tidsrummet bliver løbende evalueret for at vurdere, om vagten er placeret hensigtsmæssigt, henset til tidspunkter, hvor der opstår flest opgaver og hændelser i løbet af døgnet. Tidspunkterne for kørsel aftales og bestemmes lokalt mellem politi og psykiatri.

Startdato for de fælles udrykningsteams

Politikreds	Startdato
Østjyllands Politi	01.08.2019
Midt- og Vestjyllands Politi	02.09.2019
Fyns Politi	05.08.2019
Sydsjælland og Lolland Falsters Politi	02.09.2019

”Kick-off”-seminarer med fokus på tværfagligt samarbejde

I forbindelse med udrulningen af de fælles udrykningsteams har vidensgruppen, i samarbejde med de lokale projektgrupper, afholdt ”kick-off”-seminarer. Formålet med seminarerne var at skabe det rette miljø og samarbejde blandt sygeplejesker og betjente, der skal indgå i de fælles udrykningsteams samt få en forståelse for hinandens faglighed. Det primære uddannelsesbehov består af samarbejde og kendskab til hinandens fagligheder og ageren i forskellige situationer. Det er vidensgruppens vurdering, at seminarerne blev vel modtaget og i første omgang udfylder det nødvendige uddannelsesbehov. Som del af den løbende læring er der udarbejdet actioncards for daglige debriefinger, og der afholdes lokale evalueringsmøder med personalet og opfølgninger i de lokale projektgrupper.

Strukturering af aktører og interessenter i det fælles udrykningskoncept

Det fælles udrykningskoncept varetages af en styregruppe bestående af Rigspolitiet, Region Midtjylland, Region Syddanmark, Region Sjælland, Østjyllands Politi, Midt- og Vestjyllands Politi, Fyns Politi og Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi. Foruden ovenstående deltager Kommunernes Landsforening og Aarhus Kommune i styregruppens arbejde for at sikre, at de kommunale perspektiver er inddraget.



Det fælles udrykningskoncept har løbende haft inddragelse af en række øvrige relevante interessenter i den såkaldte følgegruppe og i arbejdsgrupper, herunder Politiforbundet, Dansk Sygeplejeråd, Psykiatri Alliancen, SIND, Region Hovedstaden, Region Nordjylland, PsykiatriInfo (EN-Af-OS), m.fl. Følgegruppens formål er at sikre, at de deltagende interessenter har mulighed for at kommentere og følge styregruppens arbejde. Arbejdsgrupperne har udarbejdet materiale og anbefalinger til en række emner i det fælles udrykningskoncept, såsom indretning af køretøj, håndtering af klagesager, mv. Både følgegruppen og arbejdsgrupperne er dynamiske, hvilket muliggør, at aktører og interessenter løbende kan inviteres til at indgå i arbejdet, hvis der opstår behov for nye perspektiver fra andre aktører. Følgegruppen vil bestå i hele pilotfasen, mens arbejdsgrupperne er indstillet efter konceptudviklingsfasens ophør.

Styregruppe, følgegruppe og arbejdsgrupper er nedsat nationalt og på tværs af politikredse og regioner. For at sikre et lokalt ejerskab, implementering og fremdrift er der i hver politikreds nedsat en lokal projektgruppe bestående af lokal politiledelse og psykiatrilidelse.

Vidensgruppens arbejde

I hele projektperioden er der nationalt nedsat en vidensgruppe, der har ansvar for planlægning og gennemførelse af konceptudvikling, gennemførelse af pilotfase, erfaringsopsamling, evaluering og afrapportering samt daglig administration og økonomi. Vidensgruppen består af en programleder, en sundhedsfaglig projektleder og en politifaglig projektleder².

Vidensgruppen har i konceptudviklingsfasen erfaret, at der er en stor samarbejdsvillighed på tværs af politi- og sundhedsmyndigheder, og at arbejdet i styregruppe, følgegruppe, arbejdsgrupper samt i de lokale projektgrupper, har været til stor fordel for de involverede myndigheder. Vidensgruppen har udarbejdet styringsdokumenter samt koncept- og uddannelsesmateriale, der løbende er blevet afstemt i styregruppe, følgegruppe og med input fra de nedsatte arbejdsgrupper.

Vidensgruppen har frem til 1. august fokuseret på konceptudviklingen, herunder arbejdet med analyse af kredsens opgaver med personer med psykiske lidelser, erhvervelse og indretning af køretøj, strukturering, disponering og opgavevaretagelse af de fælles udrykningsteams, samt dokumentation af patruljens ansvar og arbejdsmiljø, herunder forsikringsforhold, etik og klagesager.

Vidensgruppen skal i pilotfasen indsamle data og erfaringer fra de fire politikredse og foretage interviews med fagpersonale og borgere om effekten af de fælles udrykningsteams. Erfaringer og data skal anvendes løbende med henblik på at kunne foretage justeringer i dialog med de enkelte politikredse og regionerne, der

² Det skal bemærkes, at projektgruppen indsnævres under pilotfasen til én fast projektmedarbejder, og et halvt politiårsværk og et halvt sundhedsfagligt årsværk, der skal bidrage med faglige indsigter og rådgivning under pilotfasen.



indgår i styregruppen. Ligeledes skal data og erfaringsindsamling anvendes til evaluering og afrapporteringer.

Side 4

Efter pilotfasens udløb skal vidensgruppens dokumentation, erfaringer og data anvendes til at danne grundlag for en eventuel fremadrettet nationalt styret indsats på tværs af politikredsene.

På nuværende tidspunkt er vidensgruppen i gang med at udarbejde og planlægge den første evalueringsrapport, herunder afholde observationsvagter i politikredsene og foretage interviews med personalet. Vidensgruppen har ligeledes udarbejdet et modul, der gør det lettere for kredsene at lave statistisk opfølgning på opgaverne i de fælles udrykningsteams.

De første erfaringer: Smidigere, effektivt og fokus på borgerens situation

Efter de første tre måneder med fælles udrykningsteams er tilbagemeldingerne fra de fælles udrykningspatruljer, at der er store fordele forbundet med samarbejdet mellem politifolkene og de psykiatriske sygeplejersker. Det skyldes primært, at politiet får en ny kompetence på stedet, der forstår de psykiatriske spektre, ligesom de psykiatriske sygeplejersker har indgående kendskab til sundhedssystemet, behandlingsmuligheder og kommunikerer godt med praktiserende læger, psykiatriske akutmodtagelser mv.

Eksempelvis har samarbejdet i det fælles udrykningskoncept vist sig at føre til et mere smidigt samarbejde mellem politi og sundhedsmyndigheder i forbindelse med indlæggelser af psykisk uligevægtige borgere. Dette skyldes b.l.a., at de psykiatriske sygeplejersker er gode til at forklare borgerne, hvordan indlæggelser foregår, så borgeren føler sig tryk.

Eksempler fra opgaveløsning i de fælles udrykningsteams

A.

Politiet modtager en henvendelse fra en campingplads, hvor en 16-årig pige går rundt og taler med sig selv og har voldsomme udfald. Det fælles udrykningsteam bliver sendt til opgaven og finder efter en del søgen pigen, der i første omgang hverken vil tale med patruljen eller lade dem se ind i hendes telt. Efter en længere samtale står det klart, at der er tale om en psykotisk ung kvinde, der er blevet smidt ud hjemmefra på grund af sin psykotiske adfærd. Det fælles udrykningsteam kører pigen til en frivillig samtale i psykiatrien, der udvikler sig til en gul tvangsindlæggelse.

B.

En beredskabspatrulje har besøgt en ældre kvinde, der står i sin have og råber skældsord efter naboerne. Beredskabspatruljen får kvinden ind i eget hus og afslutter opgaven. Opgaven kommer det fælles udrykningsteam for øre, og den psykiatriske sygeplejerske reagerer på kvindens adfærd. Det fælles udrykningsteam



kører ud og finder en psykotisk kvinde, der hører stemmer og tror, at naboerne chikanerer hende mv. Kvinden er ikke i behandling, og hendes mand er fortvivlet over sin kones adfærd. Sygeplejersken fra det fælles udrykningsteam får overtalt den ældre kvinde til at lade sig indlægge frivilligt og modtage hjælp.

Side 5

C.

To unge drenge overværer et selvmord fra en motorvejsbro. Vagtcentralen sender det fælles udrykningsteam, da den psykiatriske sygeplejerske gør opmærksom på, at de to unge drenge muligvis har behov for akut psykiatrisk førstehjælp. Sygeplejersken anbefaler, at betjentene venter med at afhøre de unge drenge, da en genoplevelse af oplevelsen kan føre til et alvorligt traume. Betjentene afhører ikke de to unge drenge på stedet, men venter til drengene har fået mulighed for at bearbejde oplevelsen. Forløbet giver muligvis lidt længere sagsbehandlingstid, men sandsynligvis færre varige mén for de to unge drenge, der overværede selvmordet.

